

IWONA JABŁOŃSKA
Katedra Pedagogiki Chrześcijańskiej KUL
iwona.jab@onet.pl

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.1-15>

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA: *PERŁY POLSKIEJ MYŚLI
EDUKACYJNEJ. NOWE ŹRÓDŁA DO POZNANIA MYŚLI I DZIEŁA
EDMUNDA BOJANOWSKIEGO*, LUBLIN, 10 MARCA 2017 ROKU

W dniu 10 III 2017 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II w Lublinie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Perły polskiej myśli edukacyjnej. Nowe źródła do poznania myśli i dzieła Edmunda Bojanowskiego*, zorganizowana przez Instytut Historii KUL, Instytut Leksykografii KUL, Katedrę Katechetyki Szczegółowej KUL i Katedrę Pedagogiki Chrześcijańskiej KUL. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął: JE kard. Zenon Grocholewski, Postulator sprawy kanonizacji bł. Edmunda Bojanowskiego, JE ks. abp prof. dr hab. Stanisław Budzik, Metropolita Lubelski, Wielki Kanclerz KUL, JM Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Polska Akademia Nauk Oddział Lubelski, Komitet Nauk Teologicznych PAN, Federacja Zgromadzeń Sióstr Służebniczek NMP.

Konferencję rozpoczęto Mszą św. w kościele akademickim, której przewodniczył Arcybiskup Metropolita Lubelski ks. prof. dr hab. Stanisław Budzik. Celem konferencji była prezentacja krytycznej edycji notatek E. Bojanowskiego pt. *Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego. Inedita* oraz opracowanej na bazie tej edycji publikacji pt. *Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego*.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: ks. prof. dr hab. Andrzej Kiciński, prorektor KUL i m. Maksymilla Pliszka, przełożona generalna Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP, którzy przywitani zaproszonych gości i uczestników oraz wprowadzili ich w obrady.

Pierwszej części obrad plenarnych, zatytułowanej *Wokół edycji krytycznej: Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego*, przewodniczył prof. dr hab. Józef Franciszek Fert. Zainaugurował ją wykład *Nowe możliwości badań życia i dzieła bł. Edmunda Bojanowskiego po pełnej edycji jego spuścizny rękopiśmiennej*, wygłoszony przez prof. dr hab. Krzysztofa Maćkowiaka z Uniwersytetu Zielonogórskiego, który przybliżył sylwetkę bł. E. Bojanowskiego i zachęcił do twórczego działania i prowadzenia nowych wątków badań związanych z jego życiem i twórczością. Następnie dr Edward Gigilewicz – dyrektor Instytutu Leksykografii KUL i współredaktor edycji krytycznej w wystąpieniu *Notatki Edmunda Bojanowskiego jako problem badawczy i zadanie edytorskie* powiedział o przygotowaniu specjalnej instrukcji wydawniczej, by w pełni odczytać i opracować spuściznę bł. E. Bojanowskiego.

Kolejny referat *Norwid – Bojanowski. Projekcja spotkania* przedstawił prof. dr hab. Józef Franciszek Fert. Prelegent stworzył wizję niezwykłego duchowego spotkania Norwida z Bojanowskim. Chociaż ci dwaj wybitni Polacy prawdopodobnie nigdy nie spotkali się osobiście, można mówić o ich spotkaniu w refleksji nad pięk-

nem i pracą, mającym szczególną wymowę, którą można oddać słowami Norwida: „Piękno jest na to, by zachwycało do pracy; praca, by się zmartwychwstało”. Mgr Marta Diana Rozwadowska w swoim wystąpieniu *Język i styl notatek Edmunda Bojanowskiego* zwróciła uwagę na bogactwo językowe i kunszt pisarski E. Bojanowskiego oraz na to, że dzięki zapisanym legendom, obrzędom i notatkom opisującym zwyczaje regionalne możemy poznać jego zainteresowania i historyczne wydarzenia w Wielkopolsce.

Na koniec części pierwszej głos zabrali recenzenci. Prof. dr hab. Waldemar Ryzynkowski, dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, podkreślił znaczenie publikacji. W jego przekonaniu, dzięki przygotowanemu wydaniu pism Bojanowskiego będzie możliwy dostęp do mało znanych tekstów Błogosławionego, niewielkich szkiców, prac o charakterze historycznym, literackim, etnograficznym czy religijnym. Olbrzymi zasób rękopisów sporządzonych na luźnych kartkach, na kartach zszytych nitką, w brulionach, został zebrany w jedną całość. Wydawnictwo oddaje wiernie oryginalność tekstów, ponieważ przy edycji dokonano tylko niezbędnych i koniecznych korekt czy uzupełnień językowych, dlatego udostępnienie go szerokiemu gronu odbiorców jest bardzo potrzebne. Na przykładzie analizy indeksów ukazał sylwetkę i myśl Bojanowskiego w wymiarze natury, religii i historii, które harmonijnie dopełniały się w jego życiu i twórczości.

Kolejny recenzent – prof. dr hab. Anzelm Weiss z KUL – poruszył problematykę „pełnej zrozumiałości przez współczesnego czytelnika” myśli Błogosławionego. Zwrócił uwagę, że warunkiem dobrego korzystania z wydawnictwa jest poznanie *curriculum vitae* E. Bojanowskiego. Podzielił się również osobistymi przeżyciami, których doświadczył na Świętej Górze w Gostyniu i w miejscach, gdzie żył Błogosławiony, a które ksiądz profesor odwiedzał w czasie swej nauki i formacji w niższym seminarium duchownym.

Drugiej części obrad, zatytułowanej *Wokół Kompendium edukacyjnego Edmunda Bojanowskiego*, przewodniczył ks. dr hab. Andrzej Kiciński, prof. KUL. Pierwszy wykład: *Koncepcja pedagogiczna Edmunda Bojanowskiego na tle prądów pedagogicznych XIX wieku* wygłosił ks. dr Jacek Zjawin z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. W swoim wystąpieniu wskazał koncepcje wychowania, na których opierał się E. Bojanowski w planowaniu pracy pedagogicznej, jej inspiracje, mające swoje źródło w wierze i w kulturze narodowej. Podkreślił, że choć Bojanowski nie był kapłanem, żył jak kapłan, a jego działalność może być wskazówką i podporą duchową dla współczesnych wychowawców.

Drugi wykład *Aktualność przekazu zawartego w źródłach i w myśli pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego dla współczesnej edukacji* wygłosiła s. dr hab. Maria Loyola Opiela, prof. KUL z Katedry Pedagogiki Chrześcijańskiej. Prelegentka podkreśliła aktualność myśli bł. E. Bojanowskiego, a więc znaczenie integralnego wychowania dziecka i pierwszego etapu edukacji. Uświadomiła istotę stylu jego refleksji nad wychowaniem: wychodzić od realizmu filozoficznego i wychowywać w sposób adekwatny do określonego etapu życia i rozwoju. Wychowanie Bojanowski rozumiał jako naukę życia, dlatego należy je rozpoczynać jak najwcześniej, a wychowując integralnie uczyć i otwierać dziecko na samodzielne w przyszłości poznawanie prawdy i wybory dobra. Prelegentka podkreśliła za Bojanowskim wartość wychowania przedszkolnego, bowiem jak pisał Błogosławiony: „Od dzieci trzeba zacząć odrodzenie narodu. Od wstępu zaczniemy, a postępowanie się znajdzie”.

Recenzent wydawniczy redagowanego przez prelegentkę zbioru prac Bojanowskiego – prof. dr hab. Eugeniusz Sakowicz – reprezentujący UKSW, podkreślił to, że

rozwój i wychowanie są ze sobą ściśle związane, co zostało niejako naszkicowane w notatkach E. Bojanowskiego, a rozpoznała to autorka *Kompendium*. Prof. Sakowicz w swoim wystąpieniu odniósł się też do „znaku czasu” – konferencja odbywała się w rocznicę śmierci s. Marii Filipiak – tej, która jako pierwsza przełożona dębickiej gałęzi Służebniczek stała się stróżem *Notatek* Bojanowskiego.

Ks. dr hab. Andrzej Łuczyński z KUL wskazał na osobę i myśl pedagogiczną E. Bojanowskiego w perspektywie współczesnych wyzwań edukacyjnych. Podkreślił, że książka nie mówi jedynie o przeszłości, ale jej przesłanie jest wciąż aktualne, jest ponadczasowa. Pozwala pogłębić refleksję nad tym, jak ważne jest wychowanie w rozwoju człowieka.

Konferencji towarzyszyła też sesja plakatu, przygotowana w większości przez doktorantów pedagogiki KUL. Zaprezentowane zostały różne aspekty koncepcji pedagogicznej E. Bojanowskiego: mgr Iwona Jabłońska, *Zwyczaj i obrzędy drogą wychowania w koncepcji bł. Edmunda Bojanowskiego*; ks. mgr Andrzej Jasnos, *Środki kształcenia dziecka – uniwersalne podejście bł. Edmunda Bojanowskiego*; ks. mgr Dariusz Konopko, *Katechizacja dzieci według bł. Edmunda Bojanowskiego*; mgr Ewelina Kurowicka, *Gry i zabawy jako środek wychowania w ochronkach bł. Edmunda Bojanowskiego*; mgr Michał Kotala, *Wartość wychowania w ujęciu bł. Edmunda Bojanowskiego*; dr Iwona Szewczak, *Wybrane metody prowadzenia dzieci w ochronach w koncepcji bł. Edmunda Bojanowskiego*; mgr Natalia Osińska, *Ochroniarka jako nauczycielka przedszkola czasów współczesnych*.

Wydarzenie miało charakter interdyscyplinarny. Odbiorcami byli przedstawiciele wielu dziedzin naukowych. Na zakończenie odbyła się dyskusja z udziałem redaktorów, recenzentów obydwu publikacji i uczestników konferencji.

Podsumowania konferencji dokonał dr hab. Tomasz Nowicki, dyrektor Instytutu Historii KUL.